

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. президента Науково-дослідного
інституту публічного права
д.ю.н, професор

« 19 » червня 2025 р.
 С.О. Корос

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пащинського Олександра Сергійовича на тему «Адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Науково-дослідного інституту публічного права 3 грудня 2021 року (протокол № 15)

ВИТЯГ

із протоколу спільного засідання відділів актуальних питань філософії права та юридичної лінгвістики, науково-правових експертиз та законопроектних робіт, проблем публічного права, організаційного забезпечення наукових проєктів і міжнародної діяльності Науково-дослідного інституту публічного права від «18» червня 2025 року.

Присутні 11 осіб:

Овчарук Сергій Станіславович – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу проблем публічного права Науково-дослідного інституту публічного права – *головуючий на засіданні*;

Корос Сергій Олександрович – доктор юридичних наук, професор, в.о. президента Науково-дослідного інституту публічного права;

Гаруст Юрій Віталійович – доктор юридичних наук, професор, заступник президента з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права;

Боровик Андрій Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент, віце-президент з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права – *науковий керівник*;

Сорока Лариса Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу аспірантури Науково-дослідного інституту публічного права;

Куркова Ксенія Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права;

Ріпенко Артем Ігорович – доктор юридичних наук, завідувач відділу актуальних питань філософії права та юридичної лінгвістики Науково-дослідного інституту публічного права;

Луценко-Миськів Леся Ігорівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права;

Козін Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права;

Курило Інна Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права;

Шкарупа Костянтин Вікторович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права.

Запрошені:

Пацинський Олександр Сергійович – здобувач ступеня доктора філософії.

Порядок денний:

Публічна презентація здобувачем Пацинським Олександром Сергійовичем на тему «Адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право та її обговорення з метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів.

Науковий керівник – **Боровик Андрій Володимирович** – кандидат юридичних наук, доцент, віце-президент з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права.

Головуючий по цьому питанню – **Овчарук Сергій Станіславович** – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу проблем публічного права Науково-дослідного інституту публічного права.

Слухали:

Здобувача наукового ступеня доктора філософії Пацинського О.С. про результати дисертаційного дослідження. У своїй доповіді він обґрунтував актуальність обраної теми дисертаційної роботи, визначив мету, завдання, предмет, об'єкт та методи дослідження, розкрив структуру роботи та основні її положення, показав їх новизну, теоретичне та практичне значення. Здобувач наголосив на таких аспектах свого дослідження.

Конституція України визначає народ єдиним джерелом влади, що здійснюється як безпосередньо, так і через органи державної влади й

місцевого самоврядування. Відповідно, громадяни України мають право здійснювати контроль за діяльністю цих органів та їх посадових осіб. Громадський контроль нині виступає невід'ємним складником розвитку демократичної, соціальної, правової держави, позитивних динамічних змін у суспільстві, рушієм рівня благоустрою, якості життя та добробуту населення, підвищення ефективності публічного управління, законності та правопорядку як на загальнодержавному, так і на місцевому рівні. Досвід держав, які мають сталі і розвинені системи громадського контролю (Німеччина, Швеція, Швейцарія та ін.), свідчить про зниження руйнівного впливу корупційних ризиків у системі місцевого самоврядування та високий рівень захисту прав і свобод мешканців адміністративно-територіальних одиниць.

Відповідно до результатів соціологічних опитувань, здійснених Київським міжнародним інститутом соціології у жовтні-листопаді 2022 року, підтримка децентралізації в українському суспільстві постійно зростає (з 2015 по 2022 рік кількість її прихильників виросла з 59% до 76,5%). Утворення в процесі децентралізації укрупнених громад 53,5% опитаних вважають фактором, який обумовив успішність спротиву повномасштабній збройній агресії російської федерації. 74% опитаних підтримують створення під час правового режиму воєнного стану військових адміністрацій, а 75,5% виступають за припинення повноважень тих органів місцевого самоврядування, де більшість складають представники політичних партій, діяльність яких в Україні заборонена. Така безпрецедентна для України висока підтримка сфери місцевого самоврядування, з одного боку, свідчить про високий рівень консолідації українського суспільства, але, з іншого – створює нові можливості для зловживань і корупційні ризики. Про це, зокрема, свідчить, активізація затримання представниками Національного антикорупційного бюро України, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та інших правоохоронних органів голів органів місцевого самоврядування та їх заступників у Київській, Миколаївській, Одеській, Харківській та інших областях.

Вказане свідчить про надзвичайно важливу роль громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування. Водночас у законодавстві України наразі відсутній спеціальний закон про громадський контроль. Не передбачено й окремого розділу в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування. Адміністративно-правове забезпечення цих правовідносин представлено окремими законами, які регулюють лише окремі аспекти контролю в окремо взятих галузях, та підзаконними нормативно-правовими актами, дія яких переважно не розповсюджується на органи місцевого самоврядування. Положення Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні для органів місцевого самоврядування носять лише рекомендаційний характер. Жоден із законопроектів, поданих на розгляд Верховної Ради України з метою врегулювання правовідносин у сфері громадського контролю (№ 2737-1 від

13.05.2015 р., № 2282 від 17.10.2019 р., № 5458 від 30.04.2021 р. тощо), так і не пройшов процедури розгляду й прийняття.

У зв'язку з цим виникають численні законодавчі колізії щодо правового статусу суб'єктів громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування, визначення й розмежування форм і методів його здійснення, вирішення інших питань, пов'язаних із безпосередньою його реалізацією, що в підсумку нівелює роль інституту громадського контролю в суспільстві та знижує ефективність його практичного здійснення. Крім того, функціонування інституту громадського контролю передбачене численними міжнародними та європейськими нормативно-правовими документами на шляху розбудови демократичного громадянського суспільства, тому вдосконалення передусім його адміністративно-правового забезпечення є важливою складовою гармонізації національного законодавства із нормами та стандартами Європейського Союзу на шляху євроінтеграції й актуальним науковим завданням.

Мета дисертаційної роботи полягає в комплексному дослідженні теоретико-правових основ та адміністративно-правового механізму громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування і шляхів удосконалення його адміністративно-правового забезпечення в Україні через використання зарубіжного досвіду та вітчизняної практики.

Для досягнення визначеної мети дисертації необхідно вирішити такі *завдання*:

- обґрунтувати феномен громадського контролю як чинник демократичного розвитку держави і суспільства;
- визначити поняття та особливості адміністративно-правового забезпечення громадського контролю;
- з'ясувати сутність діяльності органів місцевого самоврядування як особливого об'єкта громадського контролю;
- уточнити мету, принципи та функції громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні;
- розкрити адміністративно-правовий статус суб'єктів громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування;
- з'ясувати форми та методи громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні;
- виділити напрями кодифікації законодавства в галузі громадського контролю за функціонуванням органів місцевого самоврядування;
- встановити особливості імплементації зарубіжного досвіду громадського контролю за функціонуванням органів місцевого самоврядування;
- виявити вектори підвищення ефективності виховання правової культури і толерантності суб'єктів правовідносин у галузі контролю громадськості.

Об'єкт дослідження – суспільно-правові відносини, що виникають у сфері здійснення громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування.

Предмет дослідження – адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертаційна робота належить до перших в адміністративно-правовій науці комплексних досліджень, які присвячені визначенню теоретико-правових основ та адміністративно-правового механізму громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування і шляхів удосконалення його адміністративно-правового забезпечення в Україні через використання зарубіжного досвіду та вітчизняної практики. Отримані результати дисертаційного дослідження дозволили сформулювати низку висновків, нових наукових положень, пропозицій і рекомендацій, зокрема:

уперше:

- охарактеризовано феномен громадського контролю як чинник демократичного розвитку держави і суспільства в умовах правового режиму воєнного стану, а також визначено, що розвиток інформаційних відносин у постмодерному суспільстві детермінує активізацію потреб і можливостей громадян систематично отримувати відомості про відповідність діяльності органів місцевого самоврядування очікуванням територіальної громади й громадянського суспільства в цілому, зокрема у сферах захисту цивільного населення від небезпек під час бойових дій та у зв'язку з переміщенням в інші регіони України, земельних правовідносин та містобудування, захисту навколишнього середовища тощо;

- виокремлено специфічні ознаки діяльності органів місцевого самоврядування як об'єкта громадського контролю: 1) існування дихотомії «максимальний обсяг прав органів місцевого самоврядування у вирішенні територіальних справ – максимальне обмеження державою прав територіальної громади й муніципальних органів», що у європейській практиці відповідає англосаксонській та іберійській моделям місцевого самоврядування, а в Україні протягом останніх років розвивається у напрямку децентралізації; 2) наявність нелінійної залежності між здатністю органів місцевого самоврядування в Україні виконувати свої функції і призупиненням діяльності місцевих рад відповідно до правового механізму утворення військово-цивільних і військових адміністрацій; 3) активний характер місцевого самоврядування, що проявляється у цілеспрямованому та організованому вчиненні ним активних дій або утриманні від їх вчинення; 4) наявність особливого суб'єкта місцевого самоврядування – територіальної громади, яка, з одного боку, є не об'єктом, а суб'єктом громадського контролю, з іншого боку, своєю електоральною та громадською активністю значним чином впливає на додержання принципу верховенства права та якості публічно-управлінської діяльності на певній території; 5) контрольні заходи охоплюють діяльність органів місцевого самоврядування, а також їх посадових осіб, які діють від імені органу місцевого самоврядування; 6) існування специфічної мети діяльності, яка проявляється у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції і законів України,

спостереженні за діяльністю органів місцевого самоврядування, зверненні для отримання публічних послуг, участі у прийнятті нормативних актів, а також здійсненні іншої взаємодії з органами місцевого самоврядування при реалізації ними функцій, зокрема при забезпеченні публічного порядку та безпеки на території окремої адміністративно-територіальної одиниці; 7) має системний та комплексний характер, що пояснюється здійсненням діяльності системою органів місцевого самоврядування у всіх напрямках суспільних відносин, які належать до компетенції місцевого самоврядування;

удосконалено:

- характеристику адміністративно-правового забезпечення громадського контролю і встановлено, що у XXI столітті праворозуміння змінюється у феноменологічному і герменевтичному аспектах, набуваючи рис індивідуального прагнення до справедливості й толерантності, що обумовлює створення великої кількості правових ідей, концепцій та уявлень стосовно адміністративно-правового регулювання громадського контролю;

- концептуальні засади визначення суб'єктів громадського контролю за функціонуванням органів місцевого самоврядування, до яких запропоновано віднести: 1) територіальну громаду, органи самоорганізації населення та окремих громадян; 2) громадські об'єднання України – громадські організації, громадські спілки; 3) громадські ради при органах місцевого самоврядування; 4) засоби масової інформації; 5) міжнародні організації – у межах наданої фінансової (матеріально-технічної допомоги) з відновлення об'єктів критичної інфраструктури, закладів освіти та охорони здоров'я, житлових помешкань, зруйнованих внаслідок збройної агресії російської федерації;

- теоретико-правовий підхід до імплементації зарубіжного досвіду громадського контролю за функціонуванням органів місцевого самоврядування, який базується на врахуванні національних особливостей України, наближенні національного законодавства та інституційного середовища до норм і стандартів ЄС, НАТО відповідно до стратегії розвитку держави та її пріоритетних напрямків і прагненні до вдосконалення національної моделі громадського контролю за функціонуванням органів місцевого самоврядування через використання позитивних практик конкретних країн (Польщі, Нідерландів, Великої Британії, Ісландії та ін.), забезпечуючи цим самим досягнення наступних цілей: 1) формування та вдосконалення адміністративного законодавства у цій сфері правовідносин; 2) інституалізація громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування; 3) завершення базових реформ в Україні та оптимізація моделі місцевого самоврядування в цілому; 4) формування та вдосконалення моделі безпосередньо громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування на засадах публічно-громадського партнерства, взаємодії, відкритості та інноваційності; 5) євроінтеграція та євроатлантична інтеграція; 6) інформаційна інтеграція та глобалізація;

- визначення поняття «виховання правової культури і толерантності суб'єктів правовідносин у сфері громадського контролю» і виокремлення

векторів підвищення ефективності такого виховання;

дістали подальшого розвитку:

– теоретико-правовий підхід до визначення функцій громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування, що сприятиме посиленню вмотивованості його здійснення та підвищення ефективності; він передбачає виконання наступних функцій: 1) забезпечувальної (забезпечення системи стримувань та противаг між органами місцевого самоврядування та територіальною громадою, участі громадськості в безпосередньому вирішенні питань місцевого значення); 2) захисної (захист прав, свобод і законних інтересів територіальної громади та її мешканців); 3) коопетиційної (сприяння налагодженню взаємодії між органами місцевого самоврядування та територіальною громадою); 4) інформаційної (інформування громадськості про відповідність/невідповідність діяльності органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб законодавству, дотримання/недотримання ними прав, свобод і законних інтересів громадян); 5) попереджувальної (виявлення, сприяння недопущенню чи ініціювання усунення невідповідності діяльності органів місцевого самоврядування законодавству, випадків недотримання законів, порушення прав, свобод і законних інтересів тощо); 6) ініціативної (ініціювання громадянами та їх об'єднаннями розгляду в раді питань у сфері компетенції органів місцевого самоврядування і внесення відповідних пропозицій); 7) стимулюючої (сприяння підвищенню ефективності діяльності органів місцевого самоврядування та розвитку громадянського суспільства);

– узагальнення та конкретизація форм громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування: 1) подання індивідуальних чи колективних звернень громадян, зокрема у формі електронних петицій, що містять пропозиції, скарги чи зауваження щодо функціонування посадовців органів місцевого самоврядування та їх органів загалом, клопотання та заяви про дотримання прав, свобод і законних інтересів територіальної громади та її жителів, скарги про їх порушення; 2) подання запитів на доступ до публічної інформації у передбачених законодавством обсягах; 3) звернення суб'єктів громадського контролю до суду з позовами, заявами і скаргами щодо оскарження рішень посадових осіб чи органів місцевого самоврядування; 4) залучення суб'єктів контролюючої громадськості до роботи консультативно-дорадчих органів при радах або відповідних виконавчих органах (громадських радах, експертних комісіях тощо); 5) громадські слухання, в тому числі заслуховування звітів голови, депутатів ради, старост про їх діяльність згідно з вимогами чинного законодавства; 6) громадська експертиза функціонування територіальних органів місцевого самоврядування і їх посадовців; 7) громадське публічне розслідування щодо функціонування територіальних органів місцевого самоврядування і їх посадовців;

– напрями кодифікації законодавства в галузі громадського контролю за функціонуванням органів місцевого самоврядування, в контексті яких запропоновано внести зміни до законодавчих і підзаконних правових актів,

які регулюють діяльність органів місцевого самоврядування та здійснення контролю за їх функціонуванням.

Після закінченні доповіді здобувачу присутніми були поставлені такі питання:

Запитання Куркової К.М.: Які на ваш погляд основні завдання громадського контролю в демократичній державі?

Пацинський О.С.: Дякую за запитання. Завданнями громадського контролю в державі, побудованій на принципах демократії, є такі: одержання інформації щодо діяльності публічних владних органів у повному обсязі; сприяння покращенню ефективності роботи владних органів держави та місцевого самоврядування; розповсюдження соціально значущої функції публічних органів; підтримання іміджу публічних органів, їх діяльності та престижності праці; забезпечення прозорого кадрового відбору в публічні органи, переміщення та кар'єрне просування кадрів; підвищення рівня забезпечення прав і свобод громадян під час діяльності публічних владних органів; покращення якості і вдосконалення порядку надання адміністративних послуг уповноваженими органами тощо.

Запитання Курило І.В.: Назвіть основні ознаки адміністративно-правового забезпечення громадського контролю.

Пацинський О.С.: Дякую за запитання. Характерними ознаками адміністративно-правового забезпечення громадського контролю є: 1) особливий суб'єктний склад – уповноважені особи, наділені державно-владними повноваженнями; 2) це діяльність уповноважених суб'єктів, яка здійснюється у формі вчинення організаційно-правових та розпорядчих дій публічного характеру, які спрямовані на впорядкування, розвиток, функціонування й охорону суспільних відносин; 3) вказана діяльність має плановий (прогнозований) характер, тобто вчинення будь-яких дій повинно бути чітко зумовлене існуванням певного плану дій; 4) вказана діяльність має мету – виконання завдань та реалізація цілей громадського контролю.

Запитання Козіна С.М.: Які на вашу думку основні функції громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування?

Пацинський О.С.: Дякую за запитання. На мою думку основними функціями громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування слід назвати такі: 1) забезпечувальна (забезпечення системи стримувань та противаг між органами місцевого самоврядування та територіальною громадою, участі громадськості в безпосередньому вирішенні питань місцевого значення); 2) захисна (захист прав, свобод і законних інтересів територіальної громади та її мешканців); 3) коопетиційна (сприяння налагодженню взаємодії між органами місцевого самоврядування та територіальною громадою); 4) інформаційна (інформування громадськості про відповідність/невідповідність функціонування органів місцевого самоврядування та їх посадовців законодавству, дотримання/недотримання ними прав, свобод і законних інтересів громадян); 5) попереджувальна

(виявлення, сприяння недопущенню чи ініціювання усунення невідповідності діяльності органів місцевого самоврядування законодавству, випадків недотримання законів, порушення прав, свобод і законних інтересів тощо); 6) ініціативна (ініціювання громадянами та їх об'єднаннями розгляду в раді будь-якого питання, віднесеного до відання органів місцевого самоврядування, і внесення відповідних пропозицій); 7) стимулююча (сприяння підвищенню ефективності діяльності органів місцевого самоврядування та розвитку громадянського суспільства).

Запитання Ріпенка А.І.: Окресліть коло суб'єктів громадського контролю за функціонуванням органів місцевого самоврядування.

Пацинський О.С.: Дякую за запитання. До кола суб'єктів громадського контролю за функціонуванням органів місцевого самоврядування слід віднести: 1) територіальну громаду, органи самоорганізації населення та окремих громадян; 2) громадські об'єднання – громадські організації, громадські спілки; 3) засоби масової інформації.

Запитання Короса С.О.: Назвіть основні цілі, що обумовлюють напрямки імплементації зарубіжного досвіду в галузі громадського контролю за функціонуванням органів місцевого самоврядування.

Пацинський О.С.: Дякую за запитання. Основними цілями, що обумовлюють напрямки імплементації зарубіжного досвіду в галузі громадського контролю за функціонуванням органів місцевого самоврядування є такі: 1) формування та вдосконалення адміністративно-правового законодавства у цій сфері правовідносин; 2) інституалізація громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування; 3) завершення базових реформ в Україні та оптимізація моделі місцевого самоврядування в цілому; 4) формування та вдосконалення моделі безпосередньо громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування на засадах публічно-громадського партнерства, взаємодії, відкритості та інноваційності; 5) євроінтеграція та євроатлантична інтеграція; 6) інформаційна інтеграція та глобалізація.

У подальшому обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь присутні члени спільного засідання.

Науковий керівник – Боровик Андрій Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент, віце-президент з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права зазначив, що тема дисертаційного дослідження Пацинського О.С. не викликає сумніву щодо її актуальності і важливості як для науки, так і для практики.

Підготовлене Пацинським Олександром Сергійовичем дисертаційне дослідження на тему «Адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні», подане на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», є результатом науково-теоретичної та практичної діяльності здобувача. Під час роботи над дисертацією Олександр Сергійович

проявив себе як наполегливий дослідник, який вміло використовує методи наукового-пізнання, поєднує теоретичні пошуки з практичними навичками.

Дисертація виконана самостійно та є комплексним дослідженням теоретико-правових основ та адміністративно-правового механізму громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування.

Пацинський О.С. демонструє глибокий рівень володіння предметом дослідження. У межах роботи над дисертацією здобувачем підготовлено одноосібно вісімнадцять наукових публікацій, з яких чотири статті в журналах, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, одна стаття – у науковому фаховому виданні Республіки Польща; тринадцять – тези доповідей і повідомлень на міжнародних науково-практичних конференціях та круглих столах.

Дисертант продемонстрував вміння логічно викладати думки, вести коректну полеміку з авторами, підсумовувати викладене висновками, пов'язувати теоретичні положення з потребами практики, робити законодавчі пропозиції та рекомендації прикладного характеру. При цьому Олександром Сергійовичем проаналізовано велику кількість наукових та нормативно-правових джерел, які стосуються різних аспектів досліджуваної проблеми.

Індивідуальний план наукової роботи та навчальний план виконано Пацинським О.С. у повному обсязі.

Загалом дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор – Пацинський О.С. заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Вважаю, що дисертаційну роботу можна представити до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Далі надано слово *рецензентам роботи*.

Луценко-Миськів Леся Ігорівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права, як *рецензент роботи* відзначила, що актуальність дисертаційної роботи Пацинського Олександра Сергійовича на тему «Адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні» не викликає сумнівів.

Зміст дисертації, який містить три розділи та дев'ять підрозділів, свідчить про продуманий підхід дисертанта до розкриття теми дослідження, висвітлює логічний ланцюг від дослідження теоретичних і загальних питань теоретико-правових основ та адміністративно-правового механізму громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування.

Належний рівень вірогідності наукової обґрунтованості результатів виконаного дослідження забезпечено використанням значного обсягу

узагальнених теоретичних матеріалів та відповідних наукових методів. Новизна підходів до вирішення ряду проблем, аргументованість в основних висновках відрізняють дослідження дисертанта.

При підготовці дисертаційного дослідження автором використана вагома бібліографічна база, вивчені чисельні джерела та акти законодавства, що знаходяться в безпосередньому зв'язку з предметом дослідження.

Структура дисертаційного дослідження є логічною, продуманою, зміст роботи відображає ключові аспекти проблеми, що дозволило висвітлити їх глибоко і всебічно. Концептуально робота вибудована достатньо кваліфіковано, послідовність витримана від початку і до кінця.

Дисертаційну роботу Пашинського Олександра Сергійовича на тему «Адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні» слід визнати завершеним дисертаційним дослідженням, що виконано за актуальною та практично значущою темою. Робота містить науково обґрунтовані результати, які в комплексі вирішують теоретичні, правові і практичні проблеми адміністративно-правових засад громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні.

Дисертація відповідає спеціальності 081 «Право», Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, та може бути подана до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Куркова Ксенія Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права, як *рецензент роботи* відзначила, що при оформленні дисертаційного дослідження автором дотримані вимоги щодо структури роботи, формування списку використаних джерел.

Чітко та послідовно сформульовані мета та завдання дисертаційного дослідження. Їх постановка та обґрунтованість дозволяють розкрити основний зміст теми, об'єкт і предмет дисертаційного дослідження визначені у відповідності до вимог МОН України та дозволяють всебічно проаналізувати поставлену проблематику, розкрити основний зміст теми.

Належний рівень вірогідності наукової обґрунтованості результатів виконаного дослідження забезпечено використанням значного обсягу узагальнених теоретичних матеріалів та відповідних наукових методів.

Основні положення, висновки та рекомендації дисертації містять елементи наукової новизни, є повністю обґрунтовані та аргументовані і отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У

публікаціях здобувача знайшли відображення всі положення дисертаційного дослідження.

Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові завдання вирішені повною мірою, мету дослідження досягнуто.

Дисертація Пашинського Олександра Сергійовича на тему «Адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні» є завершеним дослідженням, самостійною, завершеною науковою працею, яку виконано за актуальною та практично значущою темою. Робота містить науково обґрунтовані результати, які сприяють досягненню основної мети дослідження – удосконаленню адміністративно-правових засад громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні».

Дисертація відповідає спеціальності 081 «Право» та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та може бути подана до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Курило Інна Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права зазначила, що дисертація Пашинського Олександра Сергійовича є цікавою, новою, актуальною та практично важливою. Дисертація загалом справила позитивне враження, хоча і містить положення, які потребують додаткової аргументації. Робота має деякі механічні помилки, які досить швидко можна виправити, а тому вони не псують загального враження від роботи.

Уважне ознайомлення зі змістом дисертації, методологічною базою дослідження, його висновками, дозволяє стверджувати, що автор наукового дослідження Пашинський О.С. з поставленим завданням успішно впорався. Належний рівень вірогідності наукової обґрунтованості результатів виконаного дослідження забезпечено використанням значного обсягу узагальнених теоретичних матеріалів та відповідних наукових методів. Аналіз результатів проведеного дисертаційного дослідження дає змогу стверджувати, що на захист винесено результати наукового пошуку, що мають концептуально новий підхід до питань, які були визначені в роботі і така робота може бути рекомендована спеціалізованій вченій раді до захисту.

Козін Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного

права звернув увагу на достатню розробленість аналізованої проблематики, зазначив, що обрана здобувачем тема дисертаційного дослідження, безсумнівно, є актуальною. Проведене здобувачем дослідження вирізняється достатнім ступенем новизни, положення та висновки дисертації є новими, науково обґрунтованими та достовірними.

Дисертація вирізняється послідовним викладом матеріалу, глибиною сформульованих думок, що свідчить про достатній рівень та наукову спроможність здобувача. Зміст роботи, перелік наукових публікацій доводить наукову зрілість, володіння здобувачем методикою дослідницької роботи, умінням узагальнювати досягнуте в науці і на основі досягнутого самостійно формувати гіпотези, положення, висновки, які мають концептуальний характер та є основою для подальших наукових пошуків у цьому напрямку.

Дисертація Пашинського Олександра Сергійовича на тему «Адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні» відповідає встановленим вимогам та може бути рекомендована для захисту в спеціалізованій вченій раді.

Пашинський О.С. висловив виступаючим та всім присутнім подяку за позитивну оцінку його дисертаційного дослідження, за висловлені побажання та професійні поради, що сприяли вдосконаленню змісту та форми дисертаційної роботи та корекції подальших науково-дослідних планів.

Присутні на засіданні одноголосно запропонували визнати дисертацію Пашинського Олександра Сергійовича завершеною теоретично та практично-значимою науковою роботою, що містить висновки, які сприяють вирішенню нагальної наукової проблеми та є суттєвим внеском у розвиток юридичної науки, і яка може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій вченій раді. Запропоновано схвалити такий висновок:

ВИСНОВОК

**щодо дисертації Пашинського Олександра Сергійовича на тему
«Адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю
органів місцевого самоврядування в Україні» на здобуття ступеня
доктора філософії зі спеціальності 081 «Право»**

Актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлена тим, що Конституція України визначає народ єдиним джерелом влади, що здійснюється як безпосередньо, так і через органи державної влади й місцевого самоврядування. Відповідно, громадяни України мають право здійснювати контроль за діяльністю цих органів та їх посадових осіб. Громадський контроль нині виступає невід'ємним складником розвитку демократичної, соціальної, правової держави, позитивних динамічних змін у суспільстві, рушієм рівня благоустрою, якості життя та добробуту населення, підвищення ефективності публічного управління, законності та правопорядку як на загальнодержавному, так і на місцевому рівні. Досвід держав, які мають

сталі і розвинені системи громадського контролю (Німеччина, Швеція, Швейцарія та ін.), свідчить про зниження руйнівного впливу корупційних ризиків у системі місцевого самоврядування та високий рівень захисту прав і свобод мешканців адміністративно-територіальних одиниць.

Відповідно до результатів соціологічних опитувань, здійснених Київським міжнародним інститутом соціології у жовтні-листопаді 2022 року, підтримка децентралізації в українському суспільстві постійно зростає (з 2015 по 2022 рік кількість її прихильників виросла з 59% до 76,5%). Утворення в процесі децентралізації укрупнених громад 53,5% опитаних вважають фактором, який обумовив успішність спротиву повномасштабній збройній агресії російської федерації. 74% опитаних підтримують створення під час правового режиму воєнного стану військових адміністрацій, а 75,5% виступають за припинення повноважень тих органів місцевого самоврядування, де більшість складають представники політичних партій, діяльність яких в Україні заборонена. Така безпрецедентна для України висока підтримка сфери місцевого самоврядування, з одного боку, свідчить про високий рівень консолідації українського суспільства, але, з іншого – створює нові можливості для зловживань і корупційні ризики. Про це, зокрема, свідчить, активізація затримання представниками Національного антикорупційного бюро України, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та інших правоохоронних органів голів органів місцевого самоврядування та їх заступників у Київській, Миколаївській, Одеській, Харківській та інших областях.

Вказане свідчить про надзвичайно важливу роль громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування. Водночас у законодавстві України наразі відсутній спеціальний закон про громадський контроль. Не передбачено й окремого розділу в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування. Адміністративно-правове забезпечення цих правовідносин представлено окремими законами, які регулюють лише окремі аспекти контролю в окремо взятих галузях, та підзаконними нормативно-правовими актами, дія яких переважно не розповсюджується на органи місцевого самоврядування. Положення Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні для органів місцевого самоврядування носять лише рекомендаційний характер. Жоден із законопроектів, поданих на розгляд Верховної Ради України з метою врегулювання правовідносин у сфері громадського контролю (№ 2737-1 від 13.05.2015 р., № 2282 від 17.10.2019 р., № 5458 від 30.04.2021 р. тощо), так і не пройшов процедури розгляду й прийняття.

У зв'язку з цим виникають численні законодавчі колізії щодо правового статусу суб'єктів громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування, визначення й розмежування форм і методів його здійснення, вирішення інших питань, пов'язаних із безпосередньою його реалізацією, що в підсумку нівелює роль інституту громадського контролю в суспільстві та

знижує ефективність його практичного здійснення. Крім того, функціонування інституту громадського контролю передбачене численними міжнародними та європейськими нормативно-правовими документами на шляху розбудови демократичного громадянського суспільства, тому вдосконалення передусім його адміністративно-правового забезпечення є важливою складовою гармонізації національного законодавства із нормами та стандартами Європейського Союзу на шляху євроінтеграції й актуальним науковим завданням.

Загалом розвиток демократичної правової держави в умовах правового режиму воєнного стану, глобальні динамічні зміни та діджиталізація суспільних й управлінських відносин обумовлюють необхідність розвитку новітніх концептуальних основ громадського контролю за функціонуванням органів місцевого самоврядування, особливо форм і методів його здійснення. Уточнення потребує коло суб'єктів такого контролю, необхідна чітка регламентація і деталізація їх адміністративно-правового статусу. Актуальним є питання кодифікації законодавства у цій сфері та підвищення ефективності виховання правової культури і толерантності суб'єктів правовідносин у сфері громадського контролю.

Наукове завдання, за розв'язання якого здобувач заслуговує присудження наукового ступеня полягає у тому, що дисертаційна робота належить до перших в адміністративно-правовій науці комплексних досліджень, які присвячені визначенню теоретико-правових основ та адміністративно-правового механізму громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування і шляхів удосконалення його адміністративно-правового забезпечення в Україні через використання зарубіжного досвіду та вітчизняної практики.

На основі проведеного дослідження сформовано ряд нових наукових положень і висновків, які розв'язують важливу наукову проблему; **найсуттєвішими науковими результатами, які одержав здобувач особисто та які характеризуються достовірністю та науковою новизною, є такі:**

- вперше охарактеризовано феномен громадського контролю як чинник демократичного розвитку держави і суспільства в умовах правового режиму воєнного стану, а також визначено, що розвиток інформаційних відносин у постмодерному суспільстві детермінує активізацію потреб і можливостей громадян систематично отримувати відомості про відповідність діяльності органів місцевого самоврядування очікуванням територіальної громади й громадянського суспільства в цілому, зокрема у сферах захисту цивільного населення від небезпек під час бойових дій та у зв'язку з переміщенням в інші регіони України, земельних правовідносин та містобудування, захисту навколишнього середовища тощо;

- вперше виокремлено специфічні ознаки діяльності органів місцевого самоврядування як об'єкта громадського контролю: 1) існування дихотомії «максимальний обсяг прав органів місцевого самоврядування у вирішенні територіальних справ – максимальне обмеження державою прав

територіальної громади й муніципальних органів», що у європейській практиці відповідає англосаксонській та іберійській моделям місцевого самоврядування, а в Україні протягом останніх років розвивається у напрямку децентралізації; 2) наявність нелінійної залежності між здатністю органів місцевого самоврядування в Україні виконувати свої функції і призупиненням діяльності місцевих рад відповідно до правового механізму утворення військово-цивільних і військових адміністрацій; 3) активний характер місцевого самоврядування, що проявляється у цілеспрямованому та організованому вчиненні ним активних дій або утриманні від їх вчинення; 4) наявність особливого суб'єкта місцевого самоврядування – територіальної громади, яка, з одного боку, є не об'єктом, а суб'єктом громадського контролю, з іншого боку, своєю електоральною та громадською активністю значним чином впливає на додержання принципу верховенства права та якість публічно-управлінської діяльності на певній території; 5) контрольні заходи охоплюють діяльність органів місцевого самоврядування, а також їх посадових осіб, які діють від імені органу місцевого самоврядування; 6) існування специфічної мети діяльності, яка проявляється у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції і законів України, спостереженні за діяльністю органів місцевого самоврядування, зверненні для отримання публічних послуг, участі у прийнятті нормативних актів, а також здійсненні іншої взаємодії з органами місцевого самоврядування при реалізації ними функцій, зокрема при забезпеченні публічного порядку та безпеки на території окремої адміністративно-територіальної одиниці; 7) має системний та комплексний характер, що пояснюється здійсненням діяльності системою органів місцевого самоврядування у всіх напрямках суспільних відносин, які належать до компетенції місцевого самоврядування;

– удосконалено характеристику адміністративно-правового забезпечення громадського контролю і встановлено, що у ХХІ столітті праворозуміння змінюється у феноменологічному і герменевтичному аспектах, набуваючи рис індивідуального прагнення до справедливості й толерантності, що обумовлює створення великої кількості правових ідей, концепцій та уявлень стосовно адміністративно-правового регулювання громадського контролю;

– удосконалено концептуальні засади визначення суб'єктів громадського контролю за функціонуванням органів місцевого самоврядування, до яких запропоновано віднести: 1) територіальну громаду, органи самоорганізації населення та окремих громадян; 2) громадські об'єднання України – громадські організації, громадські спілки; 3) громадські ради при органах місцевого самоврядування; 4) засоби масової інформації; 5) міжнародні організації – у межах наданої фінансової (матеріально-технічної допомоги) з відновлення об'єктів критичної інфраструктури, закладів освіти та охорони здоров'я, житлових помешкань, зруйнованих внаслідок збройної агресії російської федерації.

Практичне значення отриманих результатів. Сформульовані під час

дисертаційного дослідження висновки, пропозиції і рекомендації можуть використовуватися у:

- *правотворчості* – у процесі перегляду, оновлення та удосконалення вітчизняних адміністративно-правових актів, які мають комплексно врегулювати інститут громадського контролю за функціонуванням органів місцевого самоврядування;

- *правозастосуванні* – під час практичного здійснення громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування із використанням низки форм і методів, у процесі його організаційного та інформаційного забезпечення;

- *науково-дослідній діяльності* – для подальших наукових досліджень питань, які розглядаються (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

- *освітньому процесі* – під час проведення лекційних, семінарських і практичних занять з дисципліни «Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми», а також у процесі підготовки відповідних підручників, навчальних посібників, методичних вказівок (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права).

Достовірність і обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій забезпечується:

- комплексним застосуванням раціональної сукупності дослідницьких методів пізнання соціальних процесів і явищ у сферах дії держави та права для аналізу і характеристики нормативно-правових актів і наукових праць, присвячених теоретичним, нормативним і практичним аспектам адміністративно-правових засад громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні;

- застосуванням методологічних принципів об'єктивності і неупередженості аналізу та критичного осмислення досліджуваного матеріалу;

- аргументованою науковою полемікою з іншими вченими в тексті дисертації;

- використанням положень чинного законодавства України, а також офіційних аналітичних і статистичних матеріалів, довідкових видань та юридичної публіцистики;

- послідовністю та логікою викладення здобувачем матеріалу, його аргументованістю;

- відповідністю висновків роботи і отриманих результатів поставленим завданням та доведенням сформульованих пропозицій до рівня їх можливого використання у практиці;

- рівнем репрезентативності емпіричного матеріалу.

Особистий внесок здобувача. Дисертація виконана Пашинський Олександром Сергійовичем самостійно. Усі сформульовані положення та висновки є результатом особистих досліджень дисертанта. Використані в дисертації ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні

посилання і використані лише для підкріплення ідей здобувача або відповідної наукової полеміки.

Апробація матеріалів дисертації. Результати дисертаційного дослідження доповідалися автором на наукових семінарах Науково-дослідного інституту публічного права, а також на таких міжнародних і всеукраїнських конференціях, семінарах і круглих столах: «Концепція соціальної безпеки в Україні» (м. Харків, 6 листопада 2020 року), «Людина, суспільство, держава: актуальні питання правового регулювання взаємодії» (м. Харків, 10 грудня 2020 року), «Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні» (м. Львів, 10 грудня 2021 року), «Взаємодія громадянського суспільства з сектором безпеки і оборони: сучасні виклики» (м. Харків, Київ, 21 грудня 2021 року), «Зимові наукові читання – 2021» (м. Чернівці, 30 грудня 2021 року), «Діяльність державних органів в умовах воєнного стану» (м. Кривий Ріг, 29 квітня 2022 року), «Інноваційний потенціал та правове забезпечення соціально-економічного розвитку України: виклики глобального світу» (м. Полтава, 19-20 травня 2022 року), «Актуальність та особливості наукових досліджень в умовах воєнного стану» (м. Київ, 24 травня 2022 року), «Конституційні права і свободи людини та громадянина в умовах воєнного стану» (м. Львів, 23 червня 2022 року), «Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні» (м. Львів, 9 грудня 2022 року), «Правова наука і державотворення в Україні в умовах сучасних викликів, породжених російською агресією» (м. Кривий Ріг, 19 травня 2023 року), «Здобутки та досягнення прикладних та фундаментальних наук XXI століття» (м. Біла Церква, 22 листопада 2024 року), «Права людини під час дії правового режиму воєнного стану» (м. Кривий Ріг, 10 грудня 2024 року).

Публікації. Основні результати дисертації, висновки та пропозиції знайшли своє відображення у сімнадцяти наукових публікаціях, з яких чотири статті в журналах, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, тринадцять – тези доповідей і повідомлень на міжнародних науково-практичних конференціях та круглих столах.

Наукові праці Пашинського О.С., опубліковані за результатами дисертаційного дослідження, відповідають вимогам п.п. 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Всі представлені наукові публікації здобувача зараховуються за темою дисертації, а саме:

1. Пашинський О.С. Громадський контроль як чинник демократичного розвитку держави і суспільства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 11. С. 496–498. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-11/127>

2. Пашинський О.С. Елементи адміністративно-правового забезпечення громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія:

Юриспруденція. 2021. № 54. Т. 1. С. 85–88. DOI: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2021.54.1.20>

3. Пащинський О.С. Поняття та зміст адміністративно-правового забезпечення громадського контролю. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2021. № 68. С. 186–189. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.68.31>

4. Пащинський О.С. Сучасний стан правового регулювання громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні. *KELM*. 2022. № 4(48). С. 420–424. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.4.66>

5. Пащинський О.С. Громадський контроль як механізм комунікації суспільства з державними органами у соціальній сфері. *Концепція соціальної безпеки в Україні: тези доповідей учасників науково-практичної конференції* (Харків, 6 листоп. 2020 р.). Харків, 2020. С. 30–32.

6. Пащинський О.С. Властивості громадського контролю та його адміністративно-правового забезпечення. *Людина, суспільство, держава: актуальні питання правового регулювання взаємодії: тези доповідей учасників науково-практичної конференції* (Харків, 10 груд. 2020 р.). Харків, 2020. С. 33–34.

7. Пащинський О.С. Громадський контроль як механізм комунікації суспільства з органами публічної влади. *Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції* (Львів, 10 груд. 2021 р.). Львів, 2021. С. 80–82.

8. Пащинський О.С. Громадський контроль у системі взаємодії органів публічної влади та громадянського суспільства. *Взаємодія громадянського суспільства з сектором безпеки і оборони: сучасні виклики: тези доповідей учасників науково-практичної конференції* (Харків-Київ, 21 груд. 2021 р.). Харків, 2021. С. 69–70.

9. Пащинський О.С. Сутність адміністративно-правового забезпечення громадського контролю. *Зимові наукові читання: матеріали LXXVII Міжнародної інтернет-конференції* (Чернівці, 30 груд. 2021 р.). Чернівці, 2021. С. 174–177.

10. Пащинський О.С. Особливості адміністративно-правового забезпечення взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськістю за умов правового режиму воєнного стану. *Діяльність державних органів у умовах воєнного стану: матеріали Міжнародного науково-практичного онлайн-семінару* (Кривий Ріг, 29 квіт. 2022 р.). Кривий Ріг, 2022. С. 98–100.

11. Пащинський О.С. Взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськістю: питання адміністративно-правового забезпечення за умов воєнного стану. *Інноваційний потенціал та правове забезпечення соціально-економічного розвитку України: виклик глобального світу: VI Міжнародна науково-практична конференція* (Полтава, 19-20 трав. 2022 р.). Полтава, 2022. С. 84–86.

12. Пащинський О.С. Поняття адміністративно-правового забезпечення громадського контролю. *Актуальність та особливості наукових досліджень в*

умовах воєнного стану: збірник тез Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції з нагоди відзначення дня науки-2022 в Україні. (Київ, 24 трав. 2022 р.). Київ, 2022. С. 375–376.

13. Пащинський О.С. Онтологічні засади адміністративно-правового забезпечення громадського контролю. *Конституційні права і свободи людини та громадянина в умовах воєнного стану*: матеріали наукового семінару (Львів, 23 черв. 2022 р.). Львів, 2022. С. 216–219.

14. Пащинський О.С. Міжнародно-правове регулювання громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування. *Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні*: збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (Львів, 9 груд. 2022 р.). Львів, 2022. С. 228–230.

15. Пащинський О.С. Виховання правової культури і толерантності суб'єктів правовідносин у сфері громадського контролю. *Правова наука і державотворення в Україні в умовах сучасних викликів, породжених російською агресією*: матеріали науково-практичної конференції (Кривий Ріг, 19 трав. 2023 р.). Кривий Ріг, 2023. С.160–163.

16. Пащинський О.С. Деякі питання адміністративно-правового забезпечення громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні. *Здобутки та досягнення прикладних та фундаментальних наук XXI століття*: матеріали науково-практичної конференції (Біла Церква, 22 листоп. 2024 р.). С.180–181.

17. Пащинський О.С. Громадська експертиза як форма громадського контролю за діяльністю органів публічної влади. *Права людини під час дії правового режиму воєнного стану*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Кривий Ріг, 10 груд. 2024 р.). С.160–163.

Оцінка мови і стилю дисертації. Дисертація написана науковим стилем, українською мовою. Наукові положення, висновки та рекомендації викладені стисло, точно, ясно та просто, що забезпечує легкість і доступність їх сприйняття.

Відповідність дисертації встановленим вимогам і визначеній спеціальності. Форма і зміст дисертації та анотації відповідають вимогам, що встановлені Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

Дисертація є цілісною, завершеною, кваліфікованою працею, в якій містяться висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні і практичні

результати та наукові положення, що характеризуються єдністю змісту і свідчать про особистий внесок здобувача в юридичну науку.

Анотація дисертації є узагальненим коротким викладом її основного змісту. В анотації стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення, що дає повне уявлення про виконану здобувачем роботу. Обсяг дисертації та анотації, а також зміст роботи відповідають встановленим вимогам.

Адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні, що можуть виникати внаслідок операцій із цифровими активами є напрямом, який віднесено до спеціальності 081 «Право».

УХВАЛИЛИ:

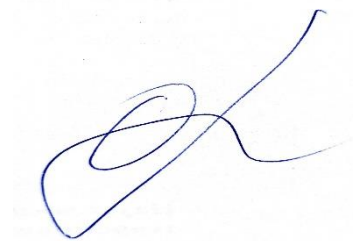
1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пашинського Олександра Сергійовича на тему «Адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів Пашинського Олександра Сергійовича відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

3. Рекомендувати дисертацію Пашинського Олександра Сергійовича на тему «Адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 11, проти – 0, таких, що утримались – 0; здобувач Пашинський О.С. – не голосував.

**Головуючий на засіданні –
доктор юридичних наук, професор,
завідувач відділу
Науково-дослідного інституту
публічного права**

С.С. Овчарук